

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.238/2025/8.

A felperesek:

I.r. felperes I. rendű

I.r. felperes címe

II.r. felperes II. rendű

II.r. felperes címe

III.r. felperes III. rendű

II.r. felperes címe

A felperesek képviselője:

Román Ügyvédi Iroda I., II. és III. rendű felperes képviselőjében

ügyvéd címe

Az alperesek:

I.r. alperes I. rendű

I.r. alperes címe

II.r. alperes II. rendű

II.r. alperes címe

Az alperesek képviselője:

Nagy János Ügyvédi Iroda I. rendű alperes képviselőjében

ügyvéd címe2

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda II. rendű alperes képviselőjében

ügyvéd címe3

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

39.P.20.057/2024/27.

A fellebbezést benyújtó fél:

I. és II. rendű alperes

V é g z é s

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a perfelvételi szaktól kezdődő új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek másodfokú eljárásban felmerült költségét a felperesek mint egyetemleges jogosultak tekintetében 3.409.106 (hárommillió-négyszázkilencezer-százhat) forintban, a II. rendű alperes vonatkozásában 1.597.152 (egymillió-ötszázkilencvenhétezer-százötvenkét) forintban, a fellebbezési eljárási illeték összegét 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű alperes üzemelteti a borsonline.hu, a ripost.hu és a metropol.hu weboldalakat, továbbá adja ki a Bors, a Metropol, a Zalai Hírlap, a Napló, a Petőfi Népe, a Dunaújvárosi Hírlap, az Új Néplap, a Délmagyarország, a Fejér Megyei Hírlap, a Hajdú-bihari Napló, az Észak-Magyarország, a Dunántúli Napló, a Nógrád Megyei Hírlap, a Vas Népe, a Kelet-Magyarország, a Tolnai Népújság, a Somogyi Hírlap, a Békés Megyei Hírlap, a 24 óra és a Kisalföld nyomtatott sajtótermékeket. A II. rendű alperes az I. rendű alperes alkalmazásában álló, heti 40 órában foglalkoztatott alkalmazott, munkaköre elnök-vezérigazgató, az I. rendű alperes üzemeltetésében, illetve kiadásában álló sajtótermékek felelős kiadója.

[2] Az I. rendű felperes vendéglátással, illetve turizmussal foglalkozik, Instagram oldalt üzemeltet. A II. rendű felperes idegsebész. Az I. rendű és a II. rendű felperesek házastársak, a III. rendű felperes az örökbefogadott gyermekük.

[3] Az I. és a II. rendű felperesek több alkalommal jelentek meg különböző sajtótermékekben, 2018-ban az Attitude magazinnak adtak interjút eljegyzésükről és esküvői terveikről. Az I. rendű felperessel 2022 augusztusában a Fashion Street Budapest magazinban jelent meg interjú, továbbá a Forbes magazinnak nyilatkozott 2023 márciusában a II. rendű felperessel való családalapításáról. 2024 februárjában a WMN Life sajtóterméknek adott interjút egyebek mellett a szülővé válásról, az ezzel kapcsolatos érzéseiről és a gyermeknevelésről.

[4] A felperesek 2023-ban az ELLE Magyarország XXIII. évfolyam 4. számában a címlapon szerepeltek, a folyóirat 47-57. oldalán interjú jelent meg velük „Born from love” címmel.

[5] 2023. szeptember 5-én az I. rendű felperes „büszke” megjelöléssel az Instagram oldalán az ELLE Magyarországon megjelent cikkel összefüggő bejegyzést tett közzé.

[6] A borsonline.hu honlapon 2023. szeptember 8-án „A béranyaság megalázza a nőket - Hogyan lett gyereke két magyar férfinak?” címmel jelent meg cikk, amely a felperesek személyét, kapcsolatát, házasságát, gyermekét érintve a béranyaság intézményéről, a béranyaság útján történő gyermekhez jutásról fejt ki az álláspontját kritikus hangnemben. A cikkbe illesztették az ELLE magazin cikkében a főoldalon megjelent fényképet, melyen az I. és a II. rendű felperesek, valamint hátulról, takart formában a III. rendű felperes látható. További fényképfelvételek is voltak a cikkben, melyben az I. és a II. rendű felperesek kitakarás nélkül, a III. rendű felperes egy esetben kitakarás nélkül, más esetben kitakarással szerepeltek.

[7] A 2023. szeptember 8-án a ripost.hu és a metropol.hu honlapokon, 2023. szeptember 11-én cikk a Bors sajtótermék címlapján, valamint annak 2. és 3. oldalán, 2023. szeptember 12-én a Metropol sajtótermékben, 2023. szeptember 20-án a Zalai Hírlap, a Napló, a Petőfi Népe, a Dunaújvárosi Hírlap, az Új Néplap, a Dél-Magyarország, a Fejér Megyei Hírlap, a Hajdú-Bihari Napló, az Észak-Magyarország, a Dunántúli Napló, a Nógrád Megyei Hírlap, a Vas Népe, a Kelet-Magyarország, a Tolnai Népújság, a Somogyi Hírlap, a Békés Megyei Hírlap, a 24 óra és a Kisalföld nyomtatott sajtótermékekben jelentek meg a borsonline.hu-n megjelenttel azonos tartalmú cikkek (a metropol.hu, a Metropol és a BORS

cikkének címe: „A béranyaság megalázza a nőket - Hogyan lett gyermeke két magyar férfinak?”, a ripost.hu-n megjelent cikk címe: „HOGYAN LETT GYERMEKE KÉT MAGYAR FÉRFINAK”, a további nyomtatott sajtótermékben megjelent cikk címe: „Kisbabája született két magyar férfinak”).

[8] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesek a „A béranyaság megalázza a nőket - Hogyan lett gyermeke két magyar férfinak?”, „HOGYAN LETT GYERMEKE KÉT MAGYAR FÉRFINAK”, illetve a „Kisbabája született két magyar férfinak” címmel a fenti sajtótermékekben megjelent cikkekben foglaltakkal megsértették az emberi méltóságukat, a családi élet tiszteletben tartáshoz, a magánélethez, a becsülethez és jóhírnévhez, valamint képmáshoz való jogukat.

[9] Kérték az alperesek további jogsértéstől eltiltását, továbbá a kötelezésüket a jogsértés abbahagyására és a sérelmes helyzet megszüntetésére akként, hogy a bors.hu, a ripost.hu és a metropol.hu portálokon megjelent cikkeket tegyék hozzáférhetetlenné.

[10] Kérték az I. rendű alperes kötelezését a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésére, annak mértékét 46.811.201 forintban jelölték meg.

[11] Kérték az alperesek egyetemleges kötelezését részükre személyenként 12.000.000 forint sérelemdíj és kamatai megfizetésére.

[12] Keresetlevelükben kifogásolták, hogy a közlemények az I. és a II. rendű felperesek teljes nevét, és a kiskorú gyermekük, a III. rendű felperes teljes nevének beazonosítását lehetővé tette, és hogy róluk képmásokat hoztak nyilvánosságra. Állították, hogy az alperesek a közleményekben olyan kifejezéseket használtak, és olyan valótlan tényállításokat tettek, melyek a Magyarország Alaptörvényében (a továbbiakban: Alaptörvény) foglaltakkal és a jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesek, továbbá társadalmilag elfogadott normákat és értékeket sértenek, azok a mindennapi kommunikáció körében is rendkívül sértőnek és bántónak minősülnének.

[13] A cikkekben foglaltakkal ellentétben, amely szerint „egy vagyont költhettek arra, hogy kijátsszák az európai jogszabályokat,” semmiféle jogszabálysértést nem valósítottak meg. A cikkekben a II. rendű felperesre történő utalásként a „férj” szót idézőjelbe tették, ami a méltóságukat alapvetően sérti. A cikkek az I. és a II. rendű felpereseknek a külföldi állam joga szerinti jogszerű gyermekvállalását „vásárlás”-ként aposztrofálják, a III. rendű felperest több helyen „megvásárolt”-ként jelölik meg, utalva ezzel az emberkereskedelem bűncselekményére. A kontextustól teljesen függetlenül említene egy, az I. rendű felperes számára tragikus eseményt, egy barát elvesztését az „idegenkezűség” botrányhajhász ismételtetésével.

[14] A cikkek a felperesek személyétől és kontextusától függetlenül ukrán babagyárakat emlegetnek, illetve utalnak egy témán kívüli thaiföldi esetre.

[15] Valótlan állítás, hogy „nyilvánvalóan ezt játszották ki az amerikai gyermekkereskedő cég segítségével,” amely megállapítás az emberkereskedelem, mint

bűncselekmény tényállására utal, és alapvetően, valamint szándékosan sérti a felperesek méltóságát, becsületét és jóhírnevét. Valótlanok azok a cikkbeli kijelentések, mely szerint „100 millió forintért vásároltak maguknak gyereket egy nyilvánvalóan kiszolgáltatott helyzetben levő anyától,”; „az ügylet lebonyolítását meglepő módon a volt budapesti amerikai nagykövet, egyéb érdekeltl intézte,”; „egyéb érdekeltl volt amerikai nagykövet segített nekik béranyát szerezni.”; a „Gay With Kids”, azaz „Melegek gyerekekkel” nevű cég homoszexuális pároknak kínálna béranya szolgáltatást; az I. rendű felperes a „Gay With Kids”, azaz „Melegek gyerekekkel” nevű amerikai cégtől rendelt volna magának gyermeket.

[16] A felperesek hivatkoztak arra, hogy a közleményekben megjelent állítások nem függenek össze egymással, és nyilvánvalóan nem kapcsolódnak közéleti, vagy a médiaszolgáltatók szempontjából fontos vagy jelentős téma feldolgozásához, hanem szándékosan lejáratusukra irányulnak.

[17] A közlemények megjelenéséhez, valamint képmásuk felhasználásához nem járultak hozzá. A közleményekben szerepel olyan kép is, amelyet a II. rendű felperes privát Instagram oldaláról tulajdonítottak el, amely sérti a képmáshoz való jogukat.

[18] Állították, hogy nem minősülnek közéleti szereplőnek, így fokozott tűrési kötelezettségük sincs. Semmibe veszik az emberi méltóságukat, illetve sértik a magán- és családi élethez fűződő jogukat. Ha a magánéletük egy részét a nyilvánosság elé is tárják, akkor is joguk van ahhoz, hogy más, például a gyerekvállalással kapcsolatos részleteket ne osszanak meg.

[19] A közleményekkel elért vagyoni előnyt az I. rendű alperes 2022. évi beszámolója, illetve annak eredménykimutatása alapján kalkulálták ki.

[20] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

[21] Az I. rendű alperes hivatkozott arra, hogy a cikkek elsődleges témája a béranyaság kérdésének jogi és erkölcsi megítélése, a béranyaság intézménye pedig Magyarország és az Európai Unió szabályozása szerint tiltott. E körben széleskörű és intenzív közéleti vita zajlik, a béranyaság intézményével kapcsolatos véleményét fejtette ki a közleményekben, és a béranyaság útján történő gyermekhez jutást minősítette, amely véleménynyilvánítást a felperesek túrni kötelesek.

[22] A cikkek megjelenésére az ELLE magazinban foglalt írás megjelentetésével a felperesek szolgáltatottak indokot. A felperesek az ELLE-nek adott interjúra figyelemmel ún. kivételes közszereplők, azzal, hogy a béranyaság kérdésében a nyilvánosság elé léptek, e kérdésben a közszereplőkkel azonos megítélés alá esnek, és fokozott tűrési kötelezettséggel rendelkeznek.

[23] Az ELLE cikk közzétételével a felperesek maguk tárták fel a magánéletük e szegmensét, maguk osztották meg képmásaikat a közvéleménnyel, az interjúban foglaltakhoz képest a perbeli cikkek nem osztottak meg több, a felperesek magánéletéhez fűződő információt. Vitatta a gazdagodás bekövetkezését.

[24] A II. rendű alperes hivatkozott a passzív perbeli legitimációjának és szerkesztői felelősségének hiányára.

[25] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek

[26] a www.borsonline.hu honlapon a 2023. szeptember 8-án „A béranyaság megalázza a nőket” - Hogyan lett gyereke két magyar férfinak” című cikkben foglaltakkal;

[27] a „Bors” nyomtatott sajtótermék címlapján és annak 2. és 3. oldalán 2023. szeptember 11-én megjelent „A béranyaság megalázza a nőket - Hogyan lett gyereke két magyar férfinak” című cikkben foglaltakkal;

[28] a www.ripost.hu honlapon 2023. szeptember 8-án megjelent „Hogyan lett gyereke két magyar férfinak” című cikkben foglaltakkal;

[29] a www.metropol.hu honlapon 2023. szeptember 8-án megjelent „A béranyaság megalázza a nőket” - Hogyan lett gyereke két magyar férfinak?” című cikkben foglaltakkal;

[30] a „Metropol” nyomtatott sajtótermékben 2023. szeptember 12-én „A béranyaság megalázza a nőket, Hogyan lett gyereke két magyar férfinak” című cikkben foglaltakkal, továbbá

[31] a 2023. szeptember 20. napján megjelent „Zalai Hírlap,” „Napló,” „Petőfi Népe,” „Dunaújvárosi Hírlap,” „Új Néplap,” „Délmagyarország,” „Fejér Megyei Hírlap,” „Hajdú-Bihari Napló,” „Észak-Magyarország,” „Dunántúli Napló,” „Nógrád Megyei Hírlap,” „Vas Népe,” „Kelet-Magyarország,” „Tolnai Népújság,” „Somogyi Hírlap,” „Békés Megyei Hírlap,” „24 óra” és „Kisalföld” nyomtatott sajtótermékekben a „Kisbabája született két magyar férfinak” című cikkekben foglaltakkal

[32] megsértették a felperesek emberi méltóságát, a családi élet tiszteletben tartásához való jogát, a magánélethez fűződő személyiségi jogait, a becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait, valamint a képmáshoz fűződő személyiségi jogait.

[33] Kötelezte az alpereseket a jogsértés abbahagyására, és az alpereseket a felperesek személyét érintő további jogsértésektől eltiltotta.

[34] Kötelezte továbbá az alpereseket, hogy 3 napon belül a www.borsonline.hu honlapon a 2023. szeptember 8-án megjelent „A béranyaság megalázza a nőket” - Hogyan lett gyereke két magyar férfinak” című cikket; a www.ripost.hu honlapon 2023. szeptember 8-án megjelent „Hogyan lett gyereke két magyar férfinak” című cikket; valamint a www.metropol.hu honlapon 2023. szeptember 8-án megjelent „A béranyaság megalázza a nőket” - Hogyan lett gyereke két magyar férfinak?” című cikket távolítsák el.

[35] Kötelezte az I. rendű alperest, hogy a jogsértéssel elért vagyoni előnyt, mindösszesen 46.811.201 forintot, valamint ennek 2023. szeptember 20-ától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát 15 napon belül fizesse meg egyetemlegesen a felperesek részére.

[36] Kötelezte az alpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesek részére személyenként 12.000.000 forintot, valamint ezen összegeknek 2023. szeptember 11-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát, továbbá 3.409.107 forint perköltséget.

[37] Az alpereseket az állam javára 1.500.000 forint illeték megfizetésére kötelezte.

[38] Határozatának indokolásában alkalmazott jogszabályként az Alaptörvény *I. cikk* (3) bekezdésében, *II. cikkében*, *VI. cikk* (1) bekezdésében, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1)-(2) bekezdésében, a 2:43. § *b), d), e)* és *g)* pontjában, a 2:44. § (1)-(3) bekezdésében, a 2:45. § (1) bekezdésében, a 2:48. § (1)-(2) bekezdéseiben, a 2:51. § (1) bekezdésében, a 2:52. § (1)-(3) bekezdéseiben, 6:524. § (1) bekezdésében, a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Mavétv.) 7. § (1)-(2) bekezdésében, 8. § (2) bekezdésében, 9. § (1)-(2) bekezdésében, 12. §-ában, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) és (2) bekezdéseiben, 10. §-ában, 13. §-ában, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 3. §-ában foglaltakat ismertette.

[39] Az adott jogvita elbírálásánál alapjogi szempontból jelentős alkotmánybírószági határozatok ismertetését követően a 3329/2017. (XII. 8.) AB határozatban felállított alapjogi teszt alkalmazásával úgy foglalt állást, hogy a perbeli cikkek témája közügyet, közérdeklődésre számot tartó kérdést tárgyalt, amikor egy szivárványcsaládra vonatkozó közlésekkel az azonos neműek gyermekvállalásával kapcsolatos kijelentéseket tett. Megítélése szerint ugyanakkor Magyarországon a béranyasággal kapcsolatban társadalmi, közéleti vita nem áll fenn, a béranyaság kérdésének nincs közügy-jellege.

[40] Az, hogy az I. és II. rendű felperesek mekkora összeget költöttek a III. rendű felperes „megvásárlására,” (amennyiben történt ilyen „vásárlás”) tényállítás. Bizonyítható, hogy a felperesek „egy vagyont költhettek arra, hogy kijátsszák az európai jogszabályokat” azzal, hogy véleménynyilvánítás és értékítélet körébe tartozik az, hogy mi tekinthető „egy vagyon”-nak. Tényállítás az a közlés is, hogy a III. rendű felperes tekintetében „vásárlás” történt, továbbá, hogy az I. rendű és II. rendű felperesek igénybe vették-e bármely cég vagy személy segítségét.

[41] A keresetlevél megfelelt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 170. §-ában foglaltaknak.

[42] Jelentőséget tulajdonított annak, hogy az ELLE cikkében a béranyaság témája nem szerepelt. A sérelmezett közlések az ELLE magazin írásában foglaltakhoz képest többletinformációt tartalmaznak, azok vezérfonala az, hogy az I. rendű és II. rendű felperesek elhallgatták a nyilvánosság előtt, hogy milyen módon „jutottak” gyermekhez, szenzációként bemutatva azt, hogy egy béranyától vásárolták a gyermeket.

[43] A sérelmezett közlemények nem tekinthetőek a közügyek szabad vitatása körében kifejtett véleménynek. A felperesek a családi életüket érintő kérdésekben nem közszereplők, közhatalmat nem gyakorolnak, így nincs fokozott tűrés kötelezettségük. A felperesek nevesítése nem járult hozzá a közügyek szélesebb körű megvitatásához, az öncélú.

[44] A sérelmezett közlések, így a III. rendű felperes származásának, családba kerülése vélt módjának bemutatása a Mavétv. 8. § (2) bekezdésében foglaltakkal szemben sérti a felperesek magánélet tiszteletben tartásához való jogát, emberi méltóságát.

[45] A cikkbeli közlések (a felperesek a jogszabályokat kijátszották; hogy a III. rendű felperest megvásárolták) alkalmasak a felperesek hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására, így a felperesek jóhírnevét sértik.

[46] A közlemények tartalma és stílusa (a II. rendű felperes hozzátartozói minőségének idézőjelbe tétele, a III. rendű felperes „megvásárolt”-ként történő aposztrofálása) becsmérő és megalázó, az I. és II. rendű felperesek becsületét sérti az is, hogy azonos nemű párként a közlemények összefüggésbe hozzák őket gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekményekkel.

[47] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a cikkekben több olyan képmás is megjelent, ami az ELLE magazin cikkében korábban nem, a cikkekben szereplő két képmás a II. rendű felperes Instagram oldaláról származik. Az alperesek a felperesek engedélyével a képek felhasználásához nem rendelkeztek, ezért azon magatartásuk, hogy a képeket a cikkek illusztrációjaként közzétették, a Ptk. 2:48. § (1) bekezdésébe ütközik. A II. rendű felperes privát Instagram oldalán szereplő képek engedély nélkül nem használhatóak fel.

[48] A II. rendű alperes, mint a kiadásért felelős személy a kiadónak a napi működés körébe sorolt feladatain túlmutató, a közzétett tartalmak jogi megfelelőségével, a tartalom által okozott jogsérelem megelőzésével kapcsolatos feladatkörrel bír, e tekintetben a kiadásért felelős személy kötelezettségei az I. rendű alperesével megegyezők. A II. rendű alperes munkavállalói magatartása közrehatott a jogsértés bekövetkezésében.

[49] A jogsértés megállapítása mellett az elsőfokú bíróság a további igényelt felróhatóságtól független szankció alkalmazását is indokoltnak találta.

[50] A vagyoni előny összepszerűsége tekintetében a Pp. 265. § (3) bekezdése alapján valósnak fogadta el a felperesek által megjelölt összeget, azzal az indokkal, hogy az I. rendű alperes azt sem ismerte el, hogy bármilyen bevétele származott volna a cikkek közzétételéből.

[51] A sérelemdíj megalapozottságának vizsgálata során figyelembe vette mindazon körülményeket, melyekre a felperesek a keresetlevelükben, illetve a perfelvételi tárgyaláson és a személyes meghallgatásuk során hivatkoztak, és amelyeket az alperesek nem vitattak. Az alperesek nem az Smtv. 4. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jártak el, magatartásuk rosszhiszemű és felróható volt, megsértették a jogszabályi kötelezettségüket.

[52] A sérelmezett közleményeket jelentős számú és jelentős olvasottsággal bíró kiadványokban jelentették meg, az alperesek a jogsértést több cikkben is, azaz ismétlődő jelleggel követték el. A jogsértés felperesekre gyakorolt köztudomású hatásának ellensúlyozására és a sérelemdíj represszív, valamint reparatív funkciójának érvényesülése érdekében is szükségesnek tartotta az alperesek sérelemdíj megfizetésére kötelezését.

[53] A pervesztes alpereseket a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperesek perrel felmerült költségeinek megtérítésére.

[54] Az ítélet ellen az alperesek fellebbeztek.

[55] Az I. rendű alperes jogorvoslati kérelmében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a keresetek teljes elutasítását, a felperesek perköltségben marasztalását, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[56] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) bekezdésére, továbbá a (3) bekezdés a), c) és d) pontjaira alapította.

[57] Érvelése szerint a cikkek közügyet, közérdeklődésre számot tartó kérdést tárgyalnak, és a szivárványcsaládok gyermekvállalásának a kérdése nem ítéltető meg a béranyaság kérdésének figyelmen kívül hagyásával.

[58] A felperesek az ELLE magazinban megjelent riporttal és az elsőfokú eljárás során feltárt egyéb fellépéseikkel tudatosan közéleti vitát kívántak kezdeményezni az azonos nemű személyek családalapításával és gyermekvállalásával kapcsolatban, így azt is kötelesek tűrni, ha az I. rendű alperes ugyanezt a közéleti vitát egy szélesebb látószögből vizsgálja, és e vizsgálatnak tárgyává teszi azt, hogy az azonos neműek esetében a gyermek hogyan válhat örökbefogadottá.

[59] A közéleti véleménynyilvánítás fokozott védelme abban az esetben is megilleti az I. rendű alperest, ha az ítéletben megjelölt közlések tényállításoknak minősülnek, ugyanakkor a sérelmezett közlések a cikk témájával kapcsolatban kifejtett véleménynyilvánítások és értékítéletek. Volt valós ténybeli alapja arra, hogy a felperesek gyermekvállalása kapcsán a béranyaság, mint szolgáltatás igénybevételét feltételezze.

[60] Az Alkotmánybíróság és az EJEB határozataiban foglaltak alapján azt emelte ki, hogy a magán- és családi életüket a felperesek tárták a nyilvánosság elé, kisgyermekes meleg házaspárként mutatva be önmagukat, a nyilvánosság előtt vállalva a magánéletük részleteit.

Erre tekintettel kizárt a magánélethez való jog megsértése, különös tekintettel arra, hogy a keresetben nem fejtették ki e jogalap ténybeli alapját és jogi levezetését sem. A kialakult bírói gyakorlat alapján a sajtónak adott nyilatkozat nyilvános közszereplésnek minősül, a felperesek által önként a nyilvánosság elé tárt magánéleti információk, a meleg párok gyermekvállalása pedig széleskörű társadalmi vitát érint.

[61] A felperesek általuk is deklaráltnak megjelentek a Gays With Kids nevű Instagram oldalon egy bejegyzésben, amely a III. rendű felperes születését adta hírül.

[62] A Gays With Kids egy homoszexuális párok (akár béranya igénybevételével történő) gyermekhez jutását segítő szervezet. Azzal, hogy a felperesek a családalapításuk témája kapcsán a nyilvánosság elé álltak, valamint azzal, hogy a Gays With Kids elnevezésű szervezet Instagram oldalán megjelentek, a felperesek alapot szolgáltatottak ahhoz, hogy az I. rendű alperes a béranyaság kérdését a perbeli cikkek tárgyává tegye, valamint, hogy az azzal kapcsolatos véleményét és értékítéletét, akár tényállításként megfogalmazott értékítélet formájában megfogalmazza.

[63] A kereset nem felelt meg a Pp. 170. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjaiban foglaltaknak, a határozott kereseti kérelem elvárásainak. A felperesek nem határozták meg, hogy mely közlések miatt érvényesítenek becsülethez- és mely közlések miatt a jóhírnévhez való jog megsértése miatti igényt. Határozott kereseti kérelem hiányában az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy a perben érdemi döntést hozzon, tekintettel arra, hogy a Pp. 2. § (2) bekezdése értelmében a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

[64] Az elsőfokú ítéletről sem állapítható meg, hogy az egyes kereseti kérelmek tekintetében mi a bíróság álláspontja. Az ítélet rendelkező része nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy az egyes cikkek mely közlése milyen jogsértést valósít meg, és azt az indokolás sem teszi egyértelművé.

[65] Az I. rendű alperes e körben hivatkozott a Kúria Pfv.21487/2021/5. számú határozatában foglaltakra.

[66] Hangsúlyozta, hogy a perbeli cikkek közzétételével nála semmiféle gazdagodás nem jelentkezett. Direkt összefüggést egy-egy cikk megjelenése, és egy adott lap olvasottsága, illetve a hirdetések megrendelése között felfedezni nem lehet.

[67] A jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésének feltétele, hogy a gazdagodó másnak (ebben az esetben a sértettnek) a rovására jusson vagyoni előnyhöz.

[68] Köztudomású tény, hogy mivel egy adott lapszámban több tucat közlemény található, nem mérhető adat, hogy milyen körülményeknek tudható be, ha egy lapszám olvasottsága kiemelkedő, az a szokásostól magasabb példányszámban kerül értékesítésre.

[69] A felperesek terhére esik a jogsértéssel elért vagyoni előny mértékének meghatározása. Nem bizonyították sem azt, hogy növekedett volna a sérelmezett közleményeket tartalmazó lapszámok olvasottsága, sem pedig azt, hogy amennyiben növekedett, úgy kimutatható-e az ok-okozati összefüggés a sérelmezett közlemények megjelenése és a növekedés között.

[70] Az I. rendű alperes megalapozatlannak tartotta a felperesek sérelemdíj iránti igényét is. Álláspontja szerint a felpereseket nem vagyoni sérelem nem érte.

[71] A megítélt sérelemdíj mértéke rendkívül magas, a köztudomású doktrína alapján megítélhető sérelemdíj mértékét sokszorosan meghaladja. A felperesek a sérelemdíj körében bizonyítást nem ajánlottak fel, az elsőfokú bíróság a felperesenként 12.000.000 forint összegű sérelemdíjat kizárólag a felperesek személyes előadásai alapján megállapíthatónak tartotta.

[72] Mivel a felperesek a témával kapcsolatban saját elhatározásukból léptek a nyilvánosság elé, és a sérelmezett közlések jogsértést nem valósítottak meg, a sérelemdíj iránti igény is teljes mértékben megalapozatlan, annak elutasítása, illetve – elutasítás hiányában – személyenként 1.000.000 forint összegre való leszállítása indokolt.

[73] A II. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, ennek körében elsődlegesen a keresetek teljes elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj fizetési kötelezettségének mellőzését, harmadlagosan a sérelemdíj összegének személyenként 500.000 forintra mérséklését kérte. Másodlagos fellebbezési kérelme a határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását célozta.

[74] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdésének *a)*, *b)*, *c)* és *d)* pontjaira alapította.

[75] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság döntésének indokolásában csak megemlítette, de nem értékelte azt a tényt, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperes munkavállalója. Vezető tisztségviselőként nincs ráhatása és tudomása sem a szerkesztőségi munkájára, sem a cikkek tartalmára és megjelenésére. A szerkesztőség személyi és tárgyi feltételeit biztosítja. A kiadó alá tartozó sajtótermékekben megjelenő egyes közleményekkel esetlegesen megvalósított jogsértésért felelősségre nem vonható.

[76] A Ptk. 6:540. § (3) bekezdése szerint az alkalmazott és a tag egyetemlegesen felel a munkáltatóval, illetve a jogi személlyel, ha a kárt szándékosan okozta. Ő azonban nem a kiadó tagja, hanem munkaviszonyban álló vezető tisztségviselője, így a felperesek nem határozták meg a passzív perbeli legitimációjának jogalapját, az elsőfokú ítélet tehát jogsértő.

[77] A vezető tisztségviselőt csak akkor lehet felelősségre vonni, ha a károkozó magatartása annak jellege folytán nem minősíthető a jogi személy által okozott kárnak, illetve, ha a kárt ugyan vezetői jogkörében eljárva, de szándékosan okozta [a Ptk. 3:24. § (2) bekezdése].

[78] A felperesek nem fejtették ki a személyes károkozás ténybeli alapját. Az internetes újság vagy hírportál oldalairól közvetlenül elérhető, illetve a nyomtatott sajtótermékekben megjelenő tartalmakért a kialakult, a Kúria által is következetesen alkalmazott joggyakorlat alapján a sajtótermék kiadója viseli a jogi felelősséget. Az Smtv. 21. § (1) bekezdése szerint a médiatartalom-szolgáltató a jogszabályok keretei között önállóan dönt a médiatartalom közzétételéről, és felelősséggel tartozik e törvényben foglaltak megtartásáért.

[79] Az egyetemleges felelősség megállapításának a feltételét képező szándékosságot a károsult harmadik személynek kell bizonyítania.

[80] A Kúria Pfv.20048/2015/8. számú határozatának elvi tartalma értelmében: „A munkaviszonnyal összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a károsulttal szemben a munkáltató tartozik felelősséggel. A passzív perbeli legitimáció hiányában a kereset elutasításának van helye.”

[81] Abban az esetben tehát, ha a felperesek által sérelmezett magatartás vagyoni kárt és/vagy nem vagyoni sérelmet okozott, a sérelmet szenvedett személy a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint követelhet kártérítést vagy sérelemdíjat, azzal, hogy a felperesek által vélt jogsértés elkövetője és a felelőssé teendő személy elválik egymástól, mert bármely természetes személy munkavállaló által elkövetett személyiségi jogsértés esetén annak anyagi konzekvenciáit a munkáltatónak kell viselnie.

[82] A II. rendű alperes hivatkozott a BDT2017. 3718., BDT2001. 358., BDT2008. 1802. számon megjelent határozatok alapján arra, hogy a Ptk. a jogi személy vezető tisztségviselője tekintetében tartalmazza a szigorú elválasztás főszabályát, mely alól csak a vezető tisztségviselő személyes és szándékos károkozása teremti meg a kivételt és az egyetemlegesség alkalmazhatóságát. Hivatkozása szerint a felperesek nem bizonyítottak olyan többletkörülményt, amely fennállása miatt áttörhető lenne a felelősségi alakzat és ő közvetlen felelősséggel tartozna felpereseknek.

[83] Kifogásolta, hogy a felperesek keresetükben nem jelölték meg egyértelműen, mely sérelmezett közlemény mely sérelmezett közlése mely személyiségi jogukat sérti, így a határozatlan kereset alapján hozott elsőfokú döntés jogsértő.

[84] A felperesek nem jelölték meg konkrétan, hogy a perbeli cikkekben megjelent tartalom tényállítás-e vagy vélemény, és melyik állítás vagy vélemény melyik felperesnek mely személyiségi jogát sérti.

[85] A Pp. 2. § (2) bekezdése értelmében a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság csak az egyes közlések tartalmát vizsgálhatja. A sajtó által megjelentetett közlések vonatkozásában az az első lépés az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján, hogy a bíróság a körben differenciáljon, hogy a hivatkozott közlés tényállításként, vagy véleményként tekintendő-e. Ehhez azonban a keresetet előterjesztő felpereseknek meg kell jelölniük, hogy ők mely sérelmezett közlést

mely kategóriába sorolják, a bíróság az I-II. rendű alperes ellenkérelme ismeretében ebben az esetben lesz olyan helyzetben, hogy el tudja végezni a szükséges tesztet. A bíróság a Pp. 2. § (2) bekezdése alapján nem pótolhatja a felperesek jognyilatkozatát, nem végezheti el a közlések értékelését a felperesek helyett.

[86] A határozott, egyértelmű és végrehajtható kereseti kérelem követelményének személyiségi jogi perben az felel meg, ha az érvényesített anyagi jog, a petitum és az előadott tények alapján egyértelműen beazonosítható, hogy az alperes mely sérelmezett magatartásával, illetve kijelentésével mely felpereseknek mely személyiségi jogait sértette meg. Több személyiségi jogi jogsértés megjelölése, az objektív jogkövetkezmények megállapítása és a sérelemdíjban történő marasztalás iránti keresetek előterjesztése, valamint alanyi többség esetén ki kell derülnie annak is, hogy pontosan hány kereset van, azoknak milyen a viszonyuk egymással és melyik felperes pontosan milyen igényt érvényesít [Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.25.258/2020/2.].

[87] A keresetlevélben meg kell jelölni, hogy melyik felperes, melyik alperessel szemben milyen jogalapon, milyen jogot kíván érvényesíteni. A felperesnek kell kijelölnie azon jogvédelmet, amelyet a bíróságtól kér, és amitől a bíróság - a fél rendelkezési joga folytán - nem térhet el. A keresetlevélben feltüntetendő tények (tényállítás) körében a felperesnek elő kell adnia az érvényesíteni kívánt jogot megalapozó összes jogilag lényeges (releváns) konkrét tény.

[88] A Kúria Pfv.21487/2021/5. számú határozata szerint nem felel meg az ítélet rendelkező részével szemben támasztott követelménynek, ha a bíróság a kifogásolt szövegrészeket szó szerint idézve, annak egésze tekintetében állapítja meg az alperes terhére a személyiségi jogsértés elkövetését. Az ítélet ily módon megfogalmazott rendelkező részéből ugyanis nem állapítható meg, hogy az idézett közlésnek mely részét tekinti valótnak tényállításnak, a valóságot hamis színben feltüntető közlésnek, illetve önkényesen megfogalmazott, indokolatlanul bántó véleménynek.

[89] Az elsőfokú bíróság úgy állapította meg a kereseteknek a személyiségi jogi perben előterjesztett keresetekkel szemben támasztott követelményeknek való megfelelését, hogy maga sem jelölte meg ítéletének rendelkező részében, hogy az egyes sérelmezett közlemények mely konkrét sérelmezett közlése mely felperes mely konkrét személyiségi jogát sérti, hanem ehelyett a teljes cikkekre utalva egyszerűen felsorolta a felperes által megjelölt összes személyiségi jogsértést.

[90] Az elsőfokú bíróság ítélete indoklásában sem fejtette ki, hogy az egyes jogsértések megvalósítására mely cikk melyik közlésével került sor, illetve, hogy az érintett közlést hogyan minősítette.

[91] Az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 346. § (3)-(5) bekezdésében foglaltakat.

[92] A sérelmezett közlemények közügyet tárgyalnak. A béranyaság kérdése hosszú ideje foglalkoztatja a közvéleményt, számos cikk, műsorszám, könyv, filmsorozat és politikai program rendszeresen visszatérő témája.

[93] Köztudomású tény, hogy két azonos nemű személynek természetes úton nem születhet gyermeke, így az azonos neműek gyermekvállalásának kérdése nem vizsgálható a béranyaság témakörének ismertetése és figyelembevétele nélkül. Az ELLE cikk alapvetően a felperesek családi életéről, arról az újdonságról szólt, hogyan élnek gyermekükkel egy családként, így pedig megnyitották annak a vitáját, hogyan „születhetett” két azonos nemű személynek gyermeke, milyen módon kerülhetett hozzájuk.

[94] Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben az I. és II. rendű felperesek fokozott tűrési kötelezettséggel bíró közéleti szereplők. A közvéleményt, a közbeszédet alakító státuszt alátámasztja, hogy az elmúlt években számtalan alkalommal jelentek meg akár együtt, akár külön-külön számos platformon, rendszeresen nyilatkoznak kapcsolatukról, magánéletükről is. Azt is maguk hozták nyilvánosságra az ELLE cikkben, valamint nyilvános közösségi oldalaikon, hogy megszületett a kislányuk.

[95] Az I. és II. rendű felperes ismert személyek. Személyes meghallgatásukkor is kifejtették, hogy fontos számukra a társadalmi kérdésekben való megnyilvánulás, felelősségvállalás, jelentősen befolyásolva ezáltal egy-egy területen a közéleti kérdések megvitatását. Az általuk számos alkalommal, számos platformon önként vállalt médiatevékenységük, és ezáltal a közélet önként vállalt alakítása folytán kell a személyüket ért kritikai megjegyzéseket az átlagosnál fokozottabban tűrniük. Így válnak a konkrét helyzetben egyedi közszereplővé.

[96] Az EJEb a Balaskas kontra Görögország (App. no. 73087/17., 2020. november 5.) ügyben megállapította, hogy a közszereplői minőség egyedileg mérlegelendő, hiszen valaki nem közszereplőként megnyilvánulhat nyilvánosan oly módon, hogy az közéleti vitát generál.

[97] A sérelmezett közlések kellő ténybeli alappal bíró értékítéletek, újságírói vélemények.

[98] A Kúria Pfv.20448/2022/16. számú döntésének elvi tartalmára hivatkozással a II. rendű alperes azt fejtette ki, hogy erőteljes, túlzó szélsőséges vélemény kifejtése esetén a jóhírnév megsértésének megítélésénél a kifogásolt közlés tényleges tartalmát nem önmagában, a szövegkörnyezetből kiragadva, hanem a nyilatkozat többi részével együtt vizsgálva, a közlés lényegi mondanivalóját szem előtt tartva, és az átlagolvasó értelmezését is figyelembe véve szükséges meghatározni. A társadalmat is megosztó közéleti vitához kapcsolódó következtetések akkor is a véleményszabadság oltalma alatt állnak, ha a cikkek szerzői a felperesek magatartását és a vitaindító ELLE cikket nem pontosan, vagy nem helytállóan értékelték. A vélemény tartalma és annak helyes vagy helytelen volta a személyiségvédelmi igényt nem alapozza meg.

[99] Az EJEb határozatai és a Kúria ítélete (Pfv.20471/2020/11.) alapján azt hangsúlyozta, hogy az adott ügyben vizsgált közlések nem lépték át azt a határt, amelyet felpereseknek a fokozott tűrési kötelezettség keretében sem kellene elviselnie.

[100] A II. rendű alperes álláspontja szerint a sérelemdíj iránti igény megalapozatlan, a cikkek jogsértést nem valósítottak meg, illetve azok a felperesek részére nem vagyoni sérelmet nem okoztak.

[101] Amennyiben jogsértés meg is valósult, az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíj rendkívüli módon eltúlzott, nincs összhangban a jogsértés súlyával, a felróhatóság fokával és a felpereseket ténylegesen ért sérelemmel, így annak rendkívül jelentős mérséklése indokolt.

[102] A felperesek nem hivatkozhatnak alappal a magánszférájuk védelmére, ugyanis önként tarták fel a médiának, önként hozták nyilvánosságra a kérdéses információt, méghozzá azt, hogy gyermekük „született” {26/2019. (VII. 23.) AB határozat [36]}.

[103] A cikkekben közzétett fotók (melyeken egyebekben a III. rendű felperes nem látható) egyike sem öncélúan, a cikk közügyet tárgyaló témájától elvonatkoztatva szerepelt. A felpereseket ábrázoló valamennyi fotó vagy országosan megjelent sajtótermékből vagy pedig a felperesek nyilvános, közéleti szereplésük platformjaként használt közösségi média oldalairól származik.

[104] A felperesek az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperesek másodfokú perköltségben marasztalását kérték.

[105] Az alperesek a fellebbezéseikben olyan tény- és jogállítást tettek, melyeket az elsőfokú eljárásban elmulasztottak. A Pp. 373. § (1) és (2) bekezdése alapján e tény- és jogállítások már nem vehetők figyelembe.

[106] Az Alkotmánybíróság által a 7/2014. (III. 7.) és a 14/2017. (VI. 30.) AB határozatokban felállított fogalomrendszerbe a béranyaság kérdése nem illeszthető be, az nem minősíthető se társadalmi, se politikai kérdésnek a mai magyar viszonyok között. Nincsenek arra vonatkozóan politikai törekvések, hogy a béranyaságot Magyarországon legalizálják, ahogy arra sem, hogy kifejezetten kriminalizálják. A közbeszédnek valóban tárgyát képező LMBTQ jogokról folyó diskurzusnak sem képezi részét a béranyaság kérdése. Valami nem attól lesz közügy, hogy mennyire népszerű téma lakosság körében, vagy hogy mekkora érdeklődésre tart számot.

[107] Nem a béranyaság az egyedüli lehetőség az azonos neműek gyermekvállalása esetén, olyan országokban pedig, ahol lehetőség van a béranyaság igénybevételére, nem csak az azonos neműek vesznek igénybe ilyen szolgáltatásokat. Önmagában az, hogy azonos neműek igénybe vesznek egy reprodukciós eljárást, nem alapozhatja meg ennek az eljárásnak a közügy jellegét egy olyan társadalmi közegben, ahol ilyen közéleti téma önállóan nem létezik.

[108] Nem közéleti vita tárgya és témaköre egy bármilyen családba érkező gyermek pontos származása, ez kizárólag a család magánügye.

[109] A cikkek célja nem a hiteles tájékoztatás, hanem a felperesek lejárata volt.

[110] A jogsértő közlemények tartalma és stílusa sértő, becsmérő, megalázó. Az alperesek nem bizonyították, hogy az I. és II. rendű felperesek béranyát vettek igénybe.

[111] Önmagában abból a feltételezésből, hogy az I. és II. felperes béranyát vehetett igénybe, nem következik az, hogy a III. rendű felperes „megszerzése” ellenérték fejében történt, ahogy az sem, hogy mekkora „vétéláron” ment végbe az „ügylet”. A jogsértő közlemények megállapításai határozott kijelentések. Valótlan tényállítás az is, hogy a Gays With Kids segítségét vették igénybe a felperesek, illetve, hogy a Gays With Kids „gyermekkereskedő cég”. A béranya igénybevételeire vonatkozó feltételezésből nem kikövetkeztethető tényállítások a egyéb érdekeltl érintettségére vonatkozó állítások. A „jogszabályok kijátszására” vonatkozó állítás is tényállítás.

[112] Főszabályként a valótlán és sértő tényállítások nem állnak a szólásszabadság védelme alatt. Különösen igaz ez azokra az esetekre, amikor a közlésre nem a közügyek vitatása körében került sor, ahogy ez jelen per alapjául szolgáló esetben is történt. A tényállítás, annak valótlansága esetén, csak akkor áll a véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt, ha a tény állító nem tudott a hamisságról, és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el [13/2014. (IV. 18.) AB határozat].

[113] Az alperesek egyike sem állította a per során, hogy a jogsértő közleményekben állított tények valóságok, és ezekkel kapcsolatban bizonyítási indítványt sem tettek.

[114] A felperesek az I. és II. rendű alperes fellebbezésére részletesen, külön-külön reagáltak, a jogorvoslati kérelemben foglaltak alaptalanságát, az elsőfokú ítélet anyagi és eljárási szabályoknak való megfelelésségét állítva.

[115] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéseket elbírálv a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívüli eljárásban megállapította, hogy az elsőfokú ítélet érdemben nem bírálható felül, az alperesek másodlagos fellebbezési kérelme megalapozott.

[116] Abból kellett kiindulni, hogy a bírósági ítéletnek bizonyított tényeken kell alapulnia, és meg kell felelnie a Pp. 346. §-ában foglalt, az ítélet tartalmára vonatkozó követelményeknek.

[117] A Pp. 346. § (4) és (5) bekezdése szerint az ítélet indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. Utóbbi rögzíti az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A másodfokú bíróság a fellebbezési kérelemben megjelölt jogszabálysértést érdemben akkor tudja vizsgálni, ha az ítélet tartalmazza azokat a

bizonyítékokon alapuló tényeket, amelyek az alkalmazandó jog helyes értelmezéséhez megállapítandók, azaz a jogvita elbírálásához elengedhetetlenek (relevánsak).

[118] Az elsőfokú ítélet azonban a tényállási részében a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényeket hiányosan jeleníti meg, a keresetek elbírálásához szükséges részletességgel és pontossággal nem állapít meg tényállást. Az elsőfokú bíróság a felek által hivatkozott és a perben rendelkezésre álló tényeket nem ütköztette, az ellentmondásokat nem tárta fel, a lefolytatott bizonyítás ezért nem bizonyított tényeken alapult. Mindezekkel az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 214. § (1) bekezdésébe foglalt lényeges eljárási szabályt, és e szabálysértés kihatott az érdemi döntésre is.

[119] Az elsőfokú bíróság a perfelvétel során nem megfelelően határozta meg a jogvita kereteit, az anyagi pervezetés körében rendelkezésre álló eszközöket helytelenül alkalmazta. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az ítéletet a Pp. 381. § alapján hatályon kívül helyezte.

[120] Az elsőfokú bíróság a keresetlevelet perfelvételre alkalmasnak találta, annak, illetve a felperesek módosított keresete (keresetei) alapján az eljárást lefolytatta. Az elsőfokú ítélet korábban megjelölt hiányosságai részben a keresetek hiányosságaira vezethetők vissza.

[121] A Kúria Pfv.21487/2021/5. számú ítéletének jogértelmezése szerint nem felel meg az ítélet rendelkező részével szemben támasztott követelménynek, ha a bíróság a kifogásolt szövegrészeket szó szerint idézve, annak egésze tekintetében állapítja meg az alperes terhére a személyiségi jogsértés elkövetését. Az ítélet ily módon megfogalmazott rendelkező részéből ugyanis nem állapítható meg, hogy az idézett közlésnek mely részét tekinti valótlan tényállításnak, a valóságot hamis színben feltűnítő közlésnek, illetve önkényesen megfogalmazott, indokolatlanul bántó véleménynek.

[122] A Kúria Pfv.20016/2023/4. számú ítéletének jogértelmezése szerint személyiségi jog megsértése iránti perben a felperes kötelezettsége annak egyértelmű megjelölése, hogy az alperes mely magatartásával a felperes mely személyiségi jogát sértette meg. A keresetből minden esetben ki kell tűnnie, hogy a felperes milyen ténybeli alapon pontosan mely személyiségi jogának sérelmét állítja, ezzel összefüggésben a keresetben pontosan milyen jogkövetkezmény alkalmazását kéri.

[123] A Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontja szerint a felperes kötelezettsége azon tények előadása, amely alapján beazonosítható a keresettel érvényesíteni kívánt anyagi jog. A jogsértő magatartást, a megsértett személyiségi jogot, továbbá az ezzel összefüggésben alkalmazni kért jogkövetkezményeket tartalmazó, kellően határozott kereset előterjesztése esetén kerül a bíróság abba a helyzetbe, hogy a személyiségi jog megsértéséről az anyagi és az eljárási jogszabályoknak is megfelelő érdemi határozatot hozzon.

[124] Személyiségi jogi perben tehát a kereset akkor felel meg a határozottság és egyértelműség követelményének, amennyiben a petitum és az előadott tények alapján egyértelműen beazonosítható, hogy az alperes mely magatartásával, illetve kijelentésével, mely felpereseknek melyik személyiségi jogát sértette meg. Több személyiségi jogsértés megjelölése, az objektív jogkövetkezmények megállapítása és a sérelemdíjban történő

marasztalás iránti keresetek előterjesztése, illetve alanyi keresethalmazat esetén ki kell derülnie a Pp. 170. § (4) bekezdéséből következően annak is, hogy pontosan hány kereset van, azoknak milyen a viszonyuk egymással, és melyik felperes pontosan milyen igényt érvényesít.

[125] Az adott esetben a per három felperese több személyiségi jog (emberi méltóság, családi élet tiszteletben tartásához való jog, magánélethez, becsülethez, jóhírnévhez, képmáshoz fűződő jog) megsértését állítva nyújtott be keresetet az alperesekkel szemben. A keresetlevélben ehhez igazodóan, az egyes személyiségi jogsértések megvalósulása megállapításának alapjául szolgáló Ptk.-beli, illetve Mavétv.-beli tényállások alapján kellett volna kereseteiket előterjeszteniük.

[126] A jóhírnév, illetve a becsület megsértése esetében ez feltételezi a cikk konkrét közléseinek megjelölését, azok minősítését (tényállítás vagy értékítélet) és annak levezetését, hogy a közlések melyik felperesre nézve, milyen okból sértőek, társadalmi megítélésük hátrányos befolyásolására milyen okból alkalmasak, kifejezőmódjukban miért indokolatlanul bántóak. A családi élet tiszteletben tartásához, a magánélethez és a képmáshoz való jog esetében is felperesenként, az anyagi jogi jogszabály törvényi tényállásához igazodóan szükséges kifejezni az alapul szolgáló tényeket, azt, hogy az alperes mely magatartásával, milyen kijelentésével, mely felperes, melyik állított jogát sértette meg.

[127] A Pp. 183. § (1) bekezdése szerint a perfelvétel körében a felek keresetlevélben és perfelvételi iratban feltüntetett illetve perfelvételi tárgyaláson előadott tényre és jogra vonatkozó állítással, tagadással, be- vagy elismeréssel, ezekből következő kérelemmel, a tények megállapításához szükséges bizonyítási indítvánnyal, a bizonyítékok és a bizonyítási indítványok értékelésére vonatkozó nyilatkozattal, valamint bizonyítási eszköz rendelkezésre bocsátásával (a továbbiakban együtt: perfelvételi nyilatkozat) – a bíróság közrehatása mellett – meghatározzák a jogvita kereteit.

[128] A perfelvételi szaknak az a szerepe, hogy az eljárás e részében a bíróság irányításával és szükség szerinti közrehatása mellett – mind a felperes keresete, mind az alperes esetleges ellenkövetelése vonatkozásában – meghatározható legyen a felek közötti jogvita tartalma és keretei. Ennek során kell a feleknek a bíróság elé tární, hogy van-e, illetve miben áll jogvitájuk és erről mely peranyag alapján kívánják a bíróság döntését. Az ezt követő érdemi tárgyalási szak szerepe, hogy a perfelvételi szakban azonosított jogvita és felek által előadott peranyag keretein belül a bíróság a szükséges és célirányos bizonyítást lefolytassa és az érdemi döntést meghozza.

[129] A Pp. 237. §-a alapján a bíróság az anyagi pervezetés terén alapvetően háromféle tevékenységet fejt ki: tisztázza a homályos nyilatkozatokat vagy kiegészíti a hiányos nyilatkozatokat, segédkezik a felek jogállításainak egyértelművé tételében, majd mindezek alapján tájékoztatja a feleket a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási kötelezettségről és a bizonyítási teherről, valamint a hivatalból figyelembe veendő tényekről és a kérelemtől eltérés törvény alapján fennálló lehetőségéről. A bíróságnak törekednie kell arra, hogy a felek a tényállás hiányos elemeit pótolják, lehetőséget nyújtva nekik arra, hogy azokat a tényeket és körülményeket, amelyekre hivatkozni kívánnak, helyes tartalommal és teljeskörűen előadhassák. A bíróság akkor jár el célszerűen, ha ezzel kapcsolatos kérdéseket tesz fel, vagy

a feleket írásban hívja fel a nyilatkozatok egyértelművé tételére a megjelölt releváns kérdésben.

[130] A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a fellebbezési keretek között történt felülvizsgálat során kizárólag eljárásjogi feltételek meglétét vizsgálta, de nem végzett a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)-e)* pontjainak bármelyikébe sorolható, anyagi jogi felülbírálatot jelentő tevékenységet. Ennek hiányában pedig a Pp. 369. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság anyagi pervezetéssel összefüggő eljárását nem vizsgálhatta, amiből adódóan fel sem merült, hogy saját anyagi jogi álláspontja szerinti anyagi pervezetést adjon.

[131] Az érdemi felülbírálat akadályá a már kifejtettek szerint az, hogy az ügy ténybeli alapjait az elsőfokú bíróság nem tisztázta. A jogvita kereteit nem a felperesek keresetében és az alperesek védekezésében előadott tények egybevetésével határozta meg, az utóbbira nem fordított kellő figyelmet. A Pp. 170. § (1) bekezdésének meg nem felelő keresetlevelet perfelvételre alkalmasnak találta, a hiányos nyilatkozatokat az anyagi pervezetés keretében sem egészítette ki, a tényállás hiányos elemeit nem pótolta, nem hívta fel a felpereseket és nem biztosított számukra lehetőséget arra, hogy azokat a tényeket és körülményeket, amelyekre hivatkozni kívánnak, helyes tartalommal és teljességgel előadhassák.

[132] A jóhírnév és becsület megsértésére hivatkozás körében nem tisztázta, hogy a több sajtótermékben is azonos tartalommal megjelent cikk melyik közlései, melyik felperes jóhírnévhez, illetve becsülethez való jogát, mire alapítottan sértették meg. A felpereseket nem hívta fel a sérelmezett közlések egyértelmű, személyekhez rendelt megjelölésére, annak kifejtésére, hogy melyik közlést tekintik valótlan tényállításnak, melyiket értékítéletnek, mely közlések indokolatlanul bántó, sértő jellegét kifogásolják, azok melyik felperes becsületét, illetve jóhírnévét milyen okokra alapítottan sértik.

[133] Ez a perben rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen nem állapítható meg, az elsőfokú ítéletből pedig egyértelműen hiányzik. Így az Ptk. 2:45. § (1) és (2) bekezdésében foglalt tényállások szerinti vizsgálat sem végezhető el, a bíróság nem került abba a helyzetbe, hogy a közlések minősítését (tényállítás vagy véleménynyilvánítás), ami a jogvita elbírálásának kiindulópontja, elvégezze. A sérelmezett közlések egyértelmű megjelölése hiányában az elsőfokú bíróság – az alperesek hivatkozása ellenére – azt sem vizsgálta, hogy az adott kijelentés a felperesek személyére vonatkozik-e, ha igen, melyik felperesre. Az írás az I-II., illetve a III. rendű felperes vonatkozásában más-más kijelentéseket fogalmaz meg, amiből következően érintettségük is eltérő. A Ptk. 2:54. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a személyiségi jogokat személyesen lehet érvényesíteni, míg a (2) bekezdés szerint a cselekvőképtelen személyiségi jogainak védelmében törvényes képviselője léphet fel, de a jog ebben az esetben nem a törvényes képviselő, hanem a cselekvőképtelen kiskorú személyiségi jogait védelmezi.

[134] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel az ügy alapjogi érintettségét, a keresetek hiányossága folytán ugyanakkor az alapjogi mérlegelést helyesen elvégezni nem tudta. A 3329/2017. (XII. 8.) AB határozatban felállított alapjogi teszt alkalmazásánál is tévesen foglalt állást abban, hogy a cikk témája a béranyaság kérdéskörét illetően nem közügy. Ennek megítélése nem attól függ, hogy a béranyaság jogszabályi rendezésére vannak-e politikai törekvések Magyarországon, hiszen a téma nem a politikai szintre emelése folytán válik

közügyé, közéleti témává. A kereset határozatlansága folytán az elsőfokú bíróság az alperesek ellenkérelmében foglaltak ellenére nem fordított kellő vizsgálatot arra, hogy a felperesek adott témában (azonos neműek házassága, gyermekvállalása) való nyilvánosság elé lépése folytán a bérnyaság kérdése – akár a személyükhöz kapcsolódóan is – közéleti vita tárgyát képezi-e, a cikk ennek körében megjelenő megszólalás-e, vagy ettől teljesen független, öncélú, kizárólag a felperesek lejárátását célzó megnyilvánulás.

[135] Az elsőfokú ítélet e körben érdemi felülbírálatra alkalmas indokolást nem is tartalmaz, a teljes cikk mindhárom felperes becsületét és jóhírnevét sértőként minősítése folytán, a konkrét jogsérelmet megvalósító egyes közlések megjelölése, minősítése és részletes értékelése hiányában a keresetek alaposságáról a másodfokú eljárásban érdemben állást foglalni nem lehet.

[136] Az elsőfokú ítéletnek a felperesek közszereplői minőségére, illetve a magánélethez való joguk megsértésére vonatkozó tömör megállapításai – a keresetek hiányai okán is – nem biztosítják az ítélet meggyőző erejét, nem tartalmazzák az alkalmazott jog [Mavétv. 8. § (1) bekezdés, Ptk. 2:43. § *b)* pont] adott ügyre, tényállásra való értelmezését, így az elsőfokú ítélet érdemben e körben sem bírálható felül. A családi élethez való jog megsértése tekintetében – annak rendelkező részben való megállapítása ellenére – az elsőfokú ítélet indokolást nem tartalmaz.

[137] A képmáshoz való jog sérelme esetében a döntés alapjául szolgáló tényállás hiányzik, az elsőfokú bíróság nem tárta fel, illetve nem rögzítette, hogy a közzétett képek honnan származnak, az egyes képek melyik felperest ábrázolják. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta felperesenként a Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerinti tényállási elemek fennállását, e körben az alapjogi mérlegelést sem végezte el. Az alperesek védekezésében foglaltak ellenére a megalapozott, érdemi felülbírálatra alkalmas indokolás követelményét sértve nem fejtette ki, hogy a felperesek adott témában (azonos neműek házassága, gyermekvállalása) való nyilvánosság elé lépése ellenére a kivételes közszereplői minőségük miatt nem állapítható meg.

[138] A másodfokú bíróság a Pp. 386. § (2) bekezdés *d)* pontja szerint utasította az elsőfokú bíróságot az új eljárás lefolytatására azzal, hogy azt a perfelvételi tárgyalási szaktól kell lefolytatni. Az elsőfokú bíróságnak új perfelvételi tárgyalást kell kitűznie, majd annak megtartása körében – a felek nyilatkozatainak korlátai között – kell arról döntenie, hogy a jogvita eldöntésénél mely tények lesznek relevánsak, ehhez képest a felpereseket a kereseteik pontosítására kell felhívnia és ehhez mérten kell döntenie arról, hogy az ügyben milyen bizonyításra van szükség. A személyiségi jogi perekben elvárt határozott, egyértelmű keresetekhez igazodóan a releváns tényállást fel kell tárnia. A megismételt eljárás eredményétől függően kell a tárgyalást berekesztenie, majd érdemi döntését megindokolnia.

[139] A felperesek által állított egyes személyiségi jogi jogsértések tekintetében a feltárt tények alapján, az alapjogi mérlegelést elvégezve, az egyes felperesek érintettségét vizsgálva kell a Ptk., illetve a Mavétv. felperesek által hivatkozott rendelkezései szerinti tényállások megvalósulása tekintetében állást foglalni, a döntést felperesenként és az egyes személyiségi jogsértésekhez rendelve kell indokolni.

[140] A jogsértés megállapítása esetén kell a további, a felperesek által igényelt felróhatóságtól független szankciók és a sérelemdíj alkalmazásáról állást foglalni, úgyszintén felperesenként. A vagyoni előny átengedése tekintetében a feleket a Pp. 237. § (2) bekezdésének megfelelően tájékoztatni a bizonyítási kötelezettségről.

[141] A bíróságnak a személyiségi jogi jogsértés megtörténte körében fogatosított bizonyítást követően, értelemszerűen a jogsértés tényének a megállapíthatósága esetén kell döntenie arról, hogy a sérelmet szenvedett fél által megjelölt nem vagyoni sérelem (immateriális hátrány) bekövetkezése a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású tényként bizonyítottnak elfogadható-e. Amennyiben nem, úgy a nem vagyoni sérelemre (immateriális hátrányra) vonatkozóan bizonyítási eljárást kell lefolytatnia.

[142] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének utolsó fordulata a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest, a köztudomás szerinti tényként értékelhető nem vagyoni sérelmet azonban meg kell jelölnie. A sérelmet szenvedett fél – a kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelően – nincs elzárva attól sem, hogy a köztudomás szerint is elfogadható hátrányt meghaladó egyéb olyan, a jogsértéssel összefüggésben bekövetkezett sérelmet bizonyítson, amely magasabb összegű sérelemdíj megállapítását alapozza meg. Az alperes pedig bizonyíthatja, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte sérelemdíj megítélését indokoló nem vagyoni hátrány vagy kimentheti magát a felelősség alól annak bizonyításával is, hogy magatartása nem volt felróható.

[143] A bíróságnak e – köztudomásúként figyelembe vehető – tények és az őket meghaladóan előadott és bizonyított hátrányok alapján kell mérlegeléssel megállapítania azt az összeget, amely adott esetben a sérelemdíj reparatív és preventív funkciójának érvényesülését biztosítja. Ennek során figyelemmel kell lennie az eset körülményeire, a személyi sérelem súlyára, következményeire, a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyokra, továbbá az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott bírósági döntésekre is.

[144] A másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében a Pp. 386. § (3) bekezdése szerint csak a felmerült perköltség (Pp. 81. §) és a meg nem fizetett illeték összegét határozta meg [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés c) pont, 42. § (1) bekezdés a) pont], azok viselése, illetve megfizetése kérdésében egyebekben az elsőfokú bíróság dönt. A felperesek és az II. rendű alperes kölcsönösen az ügyvédi munkadíj áfával emelt összegére vonatkozó igényüket vonták a perköltség körébe, annak megállapítására mindkét fél esetében a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) és b) pontjai és 3. § (4) bekezdése alapján került sor. Az I. rendű alperes perköltséget nem számított fel, arról az ítéltábla nem rendelkezett.

Budapest, 2025. szeptember 11.

Dr. Kovács Helga s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.

Dr. Stecbauer Anita s.k.

előadó bíró

bíró